Č. 5779.

Obecní notáři (Slovensko): § 14 zák. č. 211/1920 neposkytuje obecním notářům přímý a osobní nárok proti obcím na úhradu nákladu na udržování, otop, osvětlování a čistění úředních místností.

(Nález ze dne 15. června 1926 č. 11.516.)

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud je stížností bráno v odpor, zrušuje se jednak pro nezákonnost, jednak pro vady řízení.

Důvody: I. Výměrem hlavnoslužnovského úřadu ve V. K. z 24. května 1922 byla ve smyslu §§ 9 a 70 nařízení min. fin. č. 50.000/913 okolnímu notariátu v P. přikázána na dobu čtyř měsíců (od 1. ledna do 31. července 1922) výpomocná síla s měsíčním platem 1.000 K na útraty obcí tohoto notariátu. O tom byly obce, patřící k tomuto notariátu, zpraveny.

II. Podáním z 28. března 1924 a z měsíce června 1924 domáhal se Josef V., býv. okolní notář v P., aby mu obce k notariátu patřící, nahradily obnosy, které vyplatil osobám, jím na výpomoc přijatým v letech 1920, 1922 a 1923 částkou 6491 Kč 70 h. Zastupitelstva obcí Str., S. a S. neuznala tuto žádost za odůvodněnou, poněvadž přijetí výp. sil nebylo ani obcemi ani okr. úřadem povoleno, splnomocnila však s ohledem na stav žadatelův obecní rady, aby mu vyplatily 3.000 K, resp. příslušné částky z toho na jednotlivé obce připadající. Obec P. zamítla žádost v celku.

III. Další žádost V-ovu, aby nahražena byla za léta 1922—1924 částka 2.813 K za vytápění a osvětlování kanceláře, jmenované obce zamítly, povolily však žadateli výplatu dosud nevybraného zbytku obnosů v rozpočtech preliminovaných a to obce S. a P. s dodatkem, že se odečte obnos připadající na dovoz dříví.

IV. Konečně zamítly obce žádost V-ovu, aby mu byl nahražen obnos 1.556 K 40 h za čistění kanceláře.

V. Rovněž mu nebyla přiznána náhrada 5.963 K za opatření kancelářských potřeb.

Proti sub II.—V. uvedeným usnesením podal Josef V. stížnost k okr. úřadu ve V. K., jenž nař. rozhodnutím odvolání částečně vyhověl, označiv svoje rozhodnutí za konečné. — — — — — — — — — —

O stížnosti uvážil nss takto:

Zákon z 22. března 1920 č. 211 Sb. stanoví v § 14, že osobní náklad na obecní a obvodní notáře nese stát a že obec je povinna poskytnouti notáři bezplatně potřebné úřední místnosti a nésti náklad na udržování, otop, osvětlení a čistění těchto místností; jde-li o obvodní notáře, nesou tento náklad obce obvodu.

Jde o to, má-li toto ustanovení ten smysl, že má notář sám přímý a osobní nárok proti obci nebo obcím obvodu na úhradu nákladů na udržování, otop, osvětlení a čistění úřední místnosti. Nss shledal, že nikoli. Podle § 1 cit. zák. sestátněn byl úřad ob. a obv. notářů a proto je nutno pokládati i veškeré závazky, uložené v § 14 obcím vůči notářům, za veřejnoprávní závazky vůči notářskému ú ř a d u. Subjektem naproti obcím,

oprávněným na splnění těchto závazků naléhati, je tedy jen notářský úřad ve své funkci jako státní orgán, resp. stát sám. Učinil-li notář sám z důvodu, že závazky tyto obcemi plněny nebyly, opatření potřebná k udržování otopu, osvětlování a čistění úřední místnosti, a domáhá-li se náhrady nákladů s tím spojených, pak nárok tento se jeví jako soukromoprávní nárok z jednání, jež na místě osoby k tomu povinné notář bez příkazu předsevzal.

Podobně se má věc i co do nákladu učiněného st-lem na pomocné síly. St-l přiznává sám, že je přijal a zaměstnával bez úředního příkazu a bez souhlasu obcí, náležejících k notariátu p-skému. I kdyby bylo pravda, že zatížení úřadu opatření takové nutně vyžadovalo, jak tvrdí stížnost, tedy přece jen při tomto svémocném postupu mohl by se požadavek na náhradu nákladů, jež notáři zaměstnáním pomocných sil vznikly, zakládati nejvýše na soukromoprávním nároku ve smyslu prve uvedeném.

O takovýchto nárocích rozhodovati jsou však příslušny jen řádné soudy a žal. úřad přestoupil meze své kompetence, když — jak z nař. rozhodnutí patrno — si osoboval právo k takovému rozhodování, k němuž — jak plyne z ustanovení § 25 zák. čl. XXII : 1886, § 2 zák. z 30. června 1921 č. 241 Sb. a § 58 zák. z 12. srpna 1921 č. 329 Sb. a contrario — není povolán ani pořadem instančním, ani ve funkci dozorčí a které tedy nezapadá do rámce oněch rozhodnutí okr. úřadu, proti nimž positivními předpisy jsou stranám vyhraženy opravné prostředky v cestě správní. K této okolnosti musel nss z povinnosti úřední přihlédnouti, a zrušil proto nař. rozhodnutí, pokud je v rozsahu prve uvedeném bráno v odpor, pro nezákonnost.

Pokud stížnuost vytýká, že nebylo rozhodnuto o nároku st-le na náhradu nákladu, učiněného na výpomocnou sílu v době od 1. listopadu 1922 do 1. března 1923, shledal ji nss důvodnou. — — — — —

Č. 5780.

Učitelstvo: O přebírání učitelů na Těšínsku do čsl. služeb — věty jako při Boh. 4731 adm.

(Nález ze dne 15. června 1926 č. 12.586.)

Věc: František F. v Č. T. (adv. Dr. B. Mautner z Prahy) proti ministerstvu školství a národní osvěty stran změny povahy služby.

Výrok: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: St-l byl v době státního převratu nadučitelem na veř. 5titřídní obecné škole s polskou vyučovací řečí v Š., kteréhož místa nabyl jmenováním podle § 9 zák. ze 6. listopadu 1901 č. 42 z. z. zv-em, pokud se týče ustanovením zšr-ou v Opavě z 24. března 1914.

Podáním z 3. září 1920 žádal st-l ve smyslu výnosu ošr-y z 26. srpna 1920 o převzetí do služeb republiky čsl. a ponechání na svém dosavadním služ. místě, načež byl výnosem zšr-y z 12. září 1920 jmenován na základě § 3 min. nař. ze 17. července 1919 č. 398 Sb. s prozatímní platností nadučitelem na veř. škole obecné v Š. Při tom bylo podotknuto, že def. úprava jeho právního poměru stane se skutekem, jakmile vzájem-